

Kohnstamm

over eventuele verdere vragen. Kortom, wat is nu precies de inzet van de CDA-fractie bij deze interpellatie? Wat zijn de consequenties als de regering zegt geen standpunt in te nemen voordat het parlement heeft gesproken? Voorts kan de regering aanvoeren dat het alle Kamerleden vrij staat om tijdens de inhoudelijke behandeling van het wetsvoorstel alle vragen te stellen. Wat is dan de conclusie van degene die de interpellatie aanvraagt?

Mevrouw **Timmerman-Buck** (CDA): De CDA-fractie wil dit interpellatiedebat geheel los zien van de inhoudelijke behandeling van de wetsvoorstellen die aanleiding zijn geweest tot. Het gaat hier niet om de politieke vraag die mogelijkwijze bij deze wetsvoorstellen aan de orde is, het gaat de CDA-fractie uitsluitend en alleen om de staatsrechtelijke vraag. Dat is de vraag of de regering heeft voldaan aan het recht van deze Kamer om de inlichtingen te verkrijgen die zij wenst. Of dat voldoende is geweest of niet en hoe dat verder beoordeeld moet worden, zal blijken uit het interpellatiedebat met de minister-president. Op de conclusies wil en kan ik nog niet vooruitlopen, maar ik wil benadrukken dat dit interpellatiedebat, wat mijn fractie betreft, geheel los moet worden gezien van de wetsvoorstellen. Welke wetsvoorstellen het ook waren geweest, wij hadden hoe dan ook een interpellatiedebat op grond van de materie zoals die aan de orde is geweest, gevraagd.

De heer **Van der Lans** (GroenLinks): Dit is bijna ondenkbaar. Er is iets aan de hand. Wij zijn hier tweeënhalve tot drie jaar met iets bezig. Er ligt dus casuïstiek. De casuïstiek is voor het CDA aanleiding om de interpellatie aan te vragen, maar op het moment dat de interpellatie plaatsvindt, zegt de CDA-fractie: nee, ik wil niet over de casuïstiek praten. Ik kan voorspellen dat de minister-president hier niets zal zeggen. Hij zal zeggen dat de regering de Kamer de informatie gegeven heeft en hij zal vragen waar de Kamer het verder over heeft.

De heer **Ketting** (VVD): Ik heb de indruk dat het debat nu al bijna wordt gevoerd. De VVD-fractie helpt mevrouw Timmerman graag om daar een eind aan te maken. Artikel 68 van de Grondwet is kristalhelder. Ministers en staatssecretarissen zijn

gehouden om alle inlichtingen te verschaffen waar de Kamers een oordeel over willen uitspreken. Welnu, de vragen vanuit deze Kamer zijn gesteld en de antwoorden zijn niet gekomen. Dat staatsrechtelijke gegeven is een correcte reden voor een interpellatiedebat. De VVD-fractie zal dit voorstel uit dat staatsrechtelijke oogpunt gaarne steunen.

De heer **Van der Lans** (GroenLinks): Er zijn wel degelijk antwoorden gekomen. Alleen het politieke oordeel over die antwoorden verschilt. Het is niet slechts een kwestie van staatsrechtelijk belang, maar ook van inhoudelijk en politiek belang. Daarom moeten wij een inhoudelijke discussie over de wet voeren. Wij moeten er niet allerlei procedures aan vooraf laten gaan, want dat leidt nergens toe. Ik denk dat wij de minister-president in deze bange dagen hier niet mee moeten vermoeien.

De heer **Ketting** (VVD): Ik heb de mening van de heer Van der Lans gehoord, maar het oordeel wordt pas gevormd tijdens het debat en niet daarvoor. Daarom moet het debat gevoerd worden met de bewindspersonen die daar verantwoordelijkheid voor dragen.

Mevrouw **Timmerman-Buck** (CDA): Het verzoek van de CDA-fractie is klip en klaar. Ik dank de VVD-fractie voor de steun die zij mij wil bieden. Het was niet nodig geweest, maar ik noteer dit natuurlijk wel. Het gaat inderdaad om artikel 68 van de Grondwet en bovendien om de Aanwijzingen voor de regelgeving waar de regering zichzelf aan gebonden heeft. Die regelingen bevatten dezelfde bewoordingen als artikel 68 van de Grondwet. Het gaat ons om de staatsrechtelijke invalshoek van het probleem. Ik zou het jammer vinden als de fractie van GroenLinks die zaken met elkaar verwacht, te meer daar de voorzitter van deze Kamer in een briefwisseling met de minister-president heel duidelijk heeft gemaakt dat het hier gaat om een recht van deze Kamer. Dat recht is in het geding. Dat heeft niets van doen met de inhoudelijke en de politieke beoordelingen van de wetsvoorstellen die aan de orde zijn.

De **voorzitter**: Deze gedachte-wisseling was nuttig om vast te stellen of er naar de mening van de

Kamer redenen waren om gevolg te geven aan het verzoek om een interpellatie. Normaal gesproken wordt gevolg gegeven aan een verzoek om een interpellatie. Als er bezwaren tegen zijn, moet daar een debat over kunnen plaatsvinden. Ik stel vast dat de Kamer een interpellatie wil toestaan. Mijn voorstel is om tegemoet te komen aan het verzoek van mevrouw Timmerman om een interpellatie te houden. Ik stel voor dat wij dit volgende week doen bij de aanvang van de vergadering. Dan zal tijdens het debat wel blijken wie van degenen die zojuist aan het woord waren terzake gelijk heeft. Volgende week zullen wij dus bij de aanvang van de vergadering een interpellatie houden.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Wijziging van de Tabakswet (26472)**,

- over:
- de motie-Werner c.s. over preventie en ondersteuning van stoppogingen (26472, EK nr. 59).

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen vooraf.

□

De heer **Van Heukelum** (VVD): Voorzitter. Zowel bij de schriftelijke voorbereiding als bij de mondelinge behandeling van het wetsvoorstel tot wijziging van de Tabakswet is van de zijde van de VVD-fractie aangegeven dat zij zich zeer wel kan vinden in de doelstelling van het wetsvoorstel, zoals verwoord in de considerans. De VVD-fractie kan ook het betoog van de minister betreffende de schadelijke aspecten van tabaksgebruik alleszins onderschrijven. De kritiek van de VVD-fractie op het wetsvoorstel betreft voornamelijk de volgende punten.

Met de Raad van State is mijn fractie van mening dat de voorgestelde maatregelen, zoals vermeld in het wetsvoorstel aanzienlijk verder gaan dan nodig is voor het beoogde doel.

Een tweede punt van kritiek is dat het wetsvoorstel gezien het grote aantal algemene maatregelen van bestuur het karakter van een

Van Heukelum

kaderwet heeft, waarbij een groot aantal open einden blijft bestaan.

Verder hecht mijn fractie geen geloof aan een scala van ge- en verboden waarmee het gedrag van mensen gestuurd zou kunnen worden.

Ik heb aangegeven dat mijn fractie met dit wetsvoorstel heeft gewor- steld. Kernvraag was en is de vraag hoe ver de overheid mag of moet gaan met het nemen van gezondheidsbeschermende maatregelen die diep ingrijpen in het privé-domein van de burger. Naar de mening van mijn fractie gaat het wetsvoorstel in dezen een stap te ver.

In het wetsvoorstel worden maatregelen voorgesteld die mijn fractie positief waardeert. Er zijn echter ook maatregelen waarover ons oordeel negatief uitvalt. Alles afwegende komt een deel van mijn fractie tot het oordeel dat de negatieve aspecten overwegen, waardoor het wetsvoorstel als geheel ondanks de goede doelstellingen zijn doel voorbijschiet. Om die reden zullen zij hun steun aan het wetsvoorstel onthouden. Een ander deel van mijn fractie is echter van mening dat iedere maatregel om het roken te ontmoedigen aangegrepen dient te worden. Om die reden zal dit deel van mijn fractie ondanks de door mij verwoorde kritiek het wetsvoorstel wél steunen.

□

De heer **Werner** (CDA): Voorzitter. Enkele weken geleden kon ik aan het einde van de beraadslagingen nog niet zeggen hoe mijn fractie oordeelt over dit wetsvoorstel. Wij hadden afgesproken hierover in de fractie nog te overleggen, gehoord het antwoord van de minister. Ik heb toen gezegd dat ik de fractie positief zou adviseren. Dat heb ik vanochtend dan ook gedaan en op grond van twee overwegingen heeft mijn fractie besloten om voor dit wetsvoorstel te stemmen. In de eerste plaats op grond van de duidelijke toezegging van de minister om bij de implementatie van de wet uitvoerig overleg te plegen met betrokkenen en bij de verschillende algemene maatregelen te rapporteren over de wijze waarop het overleg is gevoerd en in welke mate overeenstemming is bereikt. Dat was voor ons een belangrijk punt.

De tweede belangrijke overweging is – en ik hoop dat dit bevestigd zal worden door de uitslag van de stemming over mijn motie – dat de minister nadrukkelijk heeft gezegd de motie te willen uitvoeren en het geld ter beschikking te willen stellen voor ondersteuning van de preventie en het stoppen met roken.

Deze beide toezeggingen heeft de minister niet gedaan in de Tweede Kamer. Voor ons vormen ze in ieder geval aanleiding om het wetsvoorstel te steunen.

De **voorzitter**: De minister zal uit de Handelingen kunnen kennis nemen van beide stemverklaringen.

Ik constateer dat de leden Bierman-Beukema toe Water, Broekers-Knol, Van den Broek-Laman Trip, Roscam Abbing-Bos, De Blécourt-Maas, Ginjaar, Swenker, Van Heukelum, Luijten, Ketting en Varekamp tegen dit wetsvoorstel hebben gestemd en de overige leden ervoor, zodat het is aangenomen.

Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen over de motie-Werner c.s.

□

De heer **Van Heukelum** (VVD): Mijnheer de voorzitter. Ik heb bij herhaling aangegeven dat mijn fractie preventie het beste wapen vindt in het tabaksontmoedigings-beleid. Het bedrag dat thans besteed wordt aan preventie is peanuts in vergelijking met het bedrag dat ontvangen wordt aan accijnzen. Het heeft mijn fractie verbaasd dat de minister op verzoek van de CDA-fractie in de Eerste Kamer wel 15 mln euro extra wil uittrekken voor preventie, maar zij tegen de CDA-fractie in de Eerste Kamer heeft gezegd daarvoor geen middelen ter beschikking te hebben. Mijn fractie heeft goed begrepen dat de minister geen spijkerharde garantie heeft gegeven ten aanzien van het beschikbaar stellen van 15 mln euro. Om die reden acht mijn fractie druk op de ketel wenselijk. Zij zal de motie-Werner c.s. daarom unaniem steunen.

In stemming komt de motie-Werner c.s. (26472, EK nr. 59).

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

Momenteel is er geen volgend punt aan de orde. De vergadering is vanochtend onderbroken toen de bewindslieden bij elkaar werden geroepen voor een extra vergadering van de ministerraad. Het is ondertussen iedereen duidelijk om welke reden die extra vergadering wordt gehouden. Ik heb begrepen dat de minister-president zich om half vier zal richten tot de Tweede Kamer met een verklaring naar aanleiding van de vergadering van de ministerraad. Het is wat laat om op dat moment de orde van de vergadering van de Eerste Kamer te bepalen aan de hand van de eventuele aanwezigheid van bewindslieden, nog afgezien van het feit dat hun gemoedstoestand waarschijnlijk niet zodanig zal zijn dat zij met voldoende bekwaamheid de wetsvoorstellen kunnen verdedigen. Op de agenda staat evenwel ook het initiatiefwetsvoorstel-Depla c.s. Ik kan mij voorstellen dat dit onderwerp wel kan worden behandeld; de betrokken leden van de overzijde hebben zich natuurlijk buitengewoon gespitst op de gedachte in onze vergaderzaal aanwezig te mogen zijn. Er zijn in het kader van dat debat vragen gesteld aan de regering. Wellicht zijn de woordvoerders van mening dat de aanwezigheid van de staatssecretaris noodzakelijk is om antwoorden op die vragen te verkrijgen. Ik kan mij echter ook voorstellen dat die vragen in het debat worden herhaald en deze op een later moment schriftelijk worden beantwoord door de staatssecretaris. Als de woordvoerders het met deze gang van zaken eens zijn, kunnen wij het wetsvoorstel vanmiddag afhandelen.

De heer **Hessing** (D66): Voorzitter. Ik heb namens mijn fractie voornamelijk vragen aan de staatssecretaris. Als die schriftelijk beantwoord kunnen worden, ben ik bereid mij daarnaar te voegen.

De heer **De Beer** (VVD): Is de afwezigheid van de staatssecretaris een feit?

De **voorzitter**: Nee.

De heer **De Beer** (VVD): In dat geval pleit ik ervoor te bewerkstelligen dat hij bij het debat aanwezig is.

De **voorzitter**: Het spreekt natuurlijk vanzelf dat wij ons best doen om hem aanwezig te laten zijn. Het leek

Van Heukelum

mij echter wat ver gaan om de behandeling af te blazen als hij niet aanwezig kan zijn. Normaliter wordt een beslissing hieromtrent in het College van senioren genomen, maar het leek mij sneller om de overweging in dit verband hier voor te leggen. Wij zullen de openbare vergadering om half drie heropenen. Op dat moment is het initiatief-wetsvoorstel-Depla c.s. aan de orde, al dan niet in aanwezigheid van de staatssecretaris.

Mevrouw **Van den Broek-Laman Trip** (VVD): Voorzitter. Ik heb begrepen dat de minister bereid was de Wet beveiliging luchtvaartterreinen vandaag te behandelen.

De **voorzitter**: Ik heb datzelfde signaal ontvangen. Zijn de woordvoerders op dat terrein van mening dat dit onderwerp behandeld kan worden zonder de aanwezigheid van de minister?

Mevrouw **De Wolff** (GroenLinks): De twee sprekers die zich voor dit debat hebben ingeschreven, gaan ermee akkoord dat het wetsvoorstel wordt afgehandeld met aantekening van de fracties die tegen het wetsvoorstel zijn.

De **voorzitter**: U ziet in het geheel af van behandeling. Ik constateer dat de andere fracties zich in dit voorstel kunnen vinden. Bij het heropenen van de vergadering zal het betreffende wetsvoorstel worden afgehandeld.

Mevrouw **Ter Veld** (PvdA): Voorzitter. Mag ik uit uw voorstel begrijpen dat de andere geagendeerde onderwerpen zoals het debatje over criminaliteitspreventie van de agenda van heden worden afgevoerd?

De **voorzitter**: Zoals steeds bent u snel van begrip, mevrouw Ter Veld, want dat is inderdaad het geval. Wij zullen alleen het voorstel van wet van de leden Depla, Ravestein, Van Wijmen, Duivesteijn en Biesheuvel behandelen; alle andere punten op de agenda vervallen. Wij zullen volgende week moeten vaststellen in hoeverre wij die punten alsnog kunnen behandelen. Daarbij zitten een begrotingsbehandeling van LNV zoals u weet, een debat over de criminaliteitspreventie met de minister van Justitie en nog andere wetsvoorstellen.

De vergadering wordt van 13.35 uur tot 14.30 uur geschorst.

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Wijziging van de Luchtvaartwet inzake de beveiliging op luchtvaartterreinen (26607).**

De **voorzitter**: Voor de schorsing is afgesproken dat wij afzien van de mondelinge behandeling, maar wel de stemming houden. Ik constateer dat er geen behoefte is aan stemming.

Het wetsvoorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

De **voorzitter**: De aanwezige leden van de fracties van D66, GroenLinks en de OSF wordt conform artikel 121 van het Reglement van orde aantekening verleend dat zij geacht willen worden zich niet met het wetsvoorstel te hebben kunnen verenigen.

Aan de orde is de behandeling van:
- **Voorstel van wet van de leden Depla, Ravestein, Van Wijmen, Duivesteijn en Biesheuvel tot wijziging van onder andere de artikelen 10 en 26 van de Wet voorkeursrecht gemeenten in verband met het tegenaan van de ontwijking van het voorkeursrecht van gemeenten bij de verwerving van onroerende zaken (27750).**

De **voorzitter**: De initiatiefnemers worden bijgestaan door twee medewerkers, de heer Mus en de heer Van Rijkvorst, die de gelegenheid hebben om desgewenst en op aanwijzing van de indieners het woord te voeren.

De beraadslaging wordt geopend.

De heer **Pastoor** (CDA): Voorzitter. Uitspraken van de Utrechtse rechtbank en de Hoge Raad in respectievelijk 1999 en 2000 resulteerden in een lacune in de wetgeving die de gemeenten ten dienste staat bij het uitoefenen van een voorkeursrecht bij grondverwerving. Interventie via Kamervragen van twee van de initiatiefne-

mers van het voorliggende wetsvoorstel om die ontstane lacune in de Wet voorkeursrecht gemeenten te repareren ten spijt, aarzelde de regering dat te doen. De CDA-fractie wil haar waardering uitspreken voor de adequate voortvarendheid waarmee de vijf indieners deze aangelegenheid vervolgens hebben opgepakt. Wij staan positief tegenover de voorgestelde wetsaanvulling.

Dat neemt niet weg dat wij toch graag met de indieners over een aspect opnieuw nog van gedachten willen wisselen. Opnieuw, omdat wij dat op dit punt ook reeds deden in de schriftelijke vragenronde. Wij doelen dan op de oorspronkelijke intentie van de Wet voorkeursrecht gemeenten, afgezet tegen de mogelijkheid dat de voorgestelde wetswijziging meer gerechtelijke interventie zou vergen. Het streven van de regering is er immers op gericht – zie de Wet voorkeursrecht gemeenten en ook de nota Grondbeleid – om via actief grondbeleid op een efficiënte manier publieke doelen te realiseren. De regierol van de gemeente is daarbij van groot belang. De Wet voorkeursrecht gemeenten van 1981 geeft bestuurlijke instrumenten tot ondersteuning van die regiefunctie.

Het nu voorliggende wetsvoorstel introduceert in de artikelen 10 en 26 wijzigingen die naar ons oordeel de grondverwerving verder weg kunnen doen raken van het bestuurlijk instrumentarium en meer kunnen doen bewegen in de richting van noodzakelijke gerechtelijke interventie en dienovereenkomstige beschikkingen. Wijziging van artikel 10 zal naar ons oordeel onmiskenbaar tot gevolg hebben dat vaker zal moeten worden gegrepen naar het middel van onteigening, waardoor het bestuurlijk verwervingsinstrumentarium vervangen wordt door een rechtbankbeschikking. Zouden de indieners nog eens kunnen uiteenzetten waarom zij dat gevoelen niet hebben? Met de indieners delen wij overigens wel de visie dat het onteigeningsinstrument evenals de wet zelf in wezen een bestuurlijk verwervingselement is. Het verschil is alleen dat bij realisering van een onteigening per definitie een procedure bij de rechtbank noodzakelijk is.

Als kanttekening plaatsen wij daarbij dan nog de opmerking dat ook de regering in de nota Grond-